

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه ای بر مسئولیت محض در حقوق ایران

لیلا لطفی پور سیاهکلرودی

leilapour@yahoo.com

سرشناسه	: لطفی پور سیاهاکلرودی، لیلا، ۱۳۷۰ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: مقدمه‌ای بر مسئولیت محض در حقوق ایران / مولف لیلا لطفی پور سیاهاکلرودی.
مشخصات نشر	: تهران: لیلا لطفی پور سیاهاکلرودی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۴ص.
شابک	: 978-600-04-9608-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: مسئولیت (حقوق) -- ایران
موضوع	: Liability (Law) -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۷م۶/۸۳ K7VH
رده بندی دیویی	: ۲۲۶/۵۵۰۲

عنوان: مقدمه‌ای بر مسئولیت محض در حقوق ایران

نویسنده: لیلا لطفی پور سیاهاکلرودی

ناشر: ناشر مولف

شابک: 978-600-04-9608-1

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۵۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۳۹۶

تلفن: ۰۹۱۹۸۹۰۹۸۴۰

ایمیل: leilalotfipour@yahoo.com

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۴	فصل اول: کلیات کتاب.....
۱۱	فصل دوم: تعاریف و مفاهیم نظری.....
۱۲	مبحث اول: مفهوم مسئولیت محض.....
۱۲	گفتار اول: مفهوم مسئولیت مدنی.....
۱۸	گفتار دوم: تعریف مسئولیت محض.....
۲۱	بند اول: مسئولیت بدون نیاز به اثبات تقصیر.....
۲۱	بند دوم: عمومیت داشتن عدم نیاز به اثبات تقصیر.....
۲۲	بند سوم: تقصیر زیان‌دیده.....
۲۳	گفتار سوم: مقایسه‌ی مسئولیت محض با سایر مسئولیت‌ها.....
۲۳	بند اول: مسئولیت محض و مسئولیت مدنی.....
۲۳	بند دوم: مسئولیت محض و مسئولیت اخلاقی.....
۲۵	بند سوم: مسئولیت محض و مسئولیت کیفری.....
۲۸	گفتار چهارم: ارکان تحقق مسئولیت محض.....
۲۸	بند اول: ورود خسارت.....
۳۲	بند دوم: قابلیت استناد.....
۳۶	گفتار پنجم: مبانی توجیهی نظریه مسئولیت محض.....

۳۶	بنداول: مبانی اخلاقی
۳۷	بنددوم: مبانی اقتصادی
۳۹	بندسوم: مبانی فلسفی
۴۳	مبحث دوم: مقایسه مسئولیت محض با سایر نظریات
۴۴	بنداول: نظریه تقصیر و مسئولیت محض
۵۳	بند دوم: نظریه فرض تقصیر و مسئولیت محض
۵۶	بند سوم: نظریه تضمین حق و مسئولیت محض
۵۹	فصل سوم: پیشینه و سیر تحولی مسئولیت محض
۶۶	گفتار اول: چگونگی سیر تحول نظریات به سوی مسئولیت محض
۶۶	بنداول: مسئولیت مبتنی بر قرار اد
۶۸	بنددوم: مسئولیت مبتنی بر قانون
۷۰	گفتاردوم: سیر تحول در حقوق ایران
۷۳	فصل چهارم: تطبیق مصادیق مسئولیت محض با مبانی تقصیر و حقوق
۷۴	مبحث اول: مسئولیت های قراردادی و خارج قراردادی
۷۴	گفتار اول: اتلاف
۸۰	بنددوم: عدم نسخ اتلاف غیر عمدی
۸۴	گفتاردوم: غصب
۸۵	بنداول: تعریف غصب

- بند دوم: شرایط تحقق غضب ۸۷
- بند سوم: مسئولیت ناشی از غضب ۹۰
- گفتار سوم: شبه غضب ۹۴
- گفتار چهارم: مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی ۹۷
- بند اول: فرض تقصیر ۹۸
- بند دوم: تقصیر در حفاظت ۹۹
- بند سوم: مسئولیت نوعی مبتنی بر ایجاد خطر ۹۹
- مبحث دوم: مسئولیت ناشی از تخلف در عقود معین ۱۰۲
- گفتار اول: جعاله ۱۰۴
- بند اول: تعریف جعاله ۱۰۴
- بند دوم: آثار فسخ از سوی جاعل ۱۰۸
- گفتار دوم: عقود امانی (عاریه - ودیعه - اجاره) ۱۱۳
- بند اول: عاریه ۱۱۴
- بند دوم: ودیعه ۱۱۹
- بند سوم: عقد اجاره ۱۲۴
- گفتار سوم: بیع ۱۳۰
- بند اول: مسئولیت محض بایع در فسخ معامله ۱۳۳
- بند دوم: مسئولیت محض بایع در دادن ارش ۱۳۴

منابع ۱۳۷

منابع فارسی ۱۳۷

www.ketab.ir

مسئولیت محض نوعی از مسئولیت است که برای مسئول دانستن نیاز به هیچ گونه تقصیری نیست، در واقع مدعی علیه هر چند بدون سوء نیت و غفلت و تسامح عملی را انجام داده است ولی به علت حفظ عدالت اجتماعی مسئول شناخته می شود. در این مسئولیت نه تنها نیاز به هیچگونه تقصیری نیست بلکه قانون دثار وجود رابطه سببیت را هم مفروض می گیرد و عامل زیان را مسئول قلمداد می کند و اگر از مدعی عدم مسئولیت خود است باید فقدان رابطه سببیت را اثبات کند یعنی ثابت کند که بین عمل و فعل او و ضرر وارد شده رابطه سببیت وجود نداشته است. این امر فقط با اثبات قوه قاهره میسر است. به وجود آمدن مسئولیت محض منوط به عدم وجود تقصیر زیان دیده است. در واقع یکی از عذرهای قابل پذیرش که رافع مسئولیت محض از وارد کننده زیان است اثبات تقصیر زیان دیده از طرف وارد کننده زیان است، اگر چه بین استادان حقوق اختلاف نظر وجود دارد ولی نظر مشهور و قابل استناد این است که اصولاً مسئولیت بر مبنای تقصیر است و مسئولیت های بدون تقصیر استثنای محسوب می شوند. مسئولیت محض به عنوان یکی از نظریات مسئولیت مدنی با بارزترین مصداق آن که عیب تولیدات است گره خورده است و در دامان این مصداق معنا شده است، برای اینکه مسئولیت محض تحقق پیدا کند باید ضرر وارد شده ثابت شود و اینکه قابلیت استناد داشته باشد. در مورد مسئولیت تولید کنندگان در قانون ایران زیان دیده فقط باید ثابت کند که به او زیان وارد شده و زیان به طور

متعارف ناشی از عیب کالا و خدمات بوده است در صورت اثبات موارد فوق دادگاه بدون ملاحظه تقصیر یا عدم تقصیر عامل زیان و بدون توجه به بود و نبود رابطه قراردادی بین عامل خسارت و زیان دیده حکم به جبران زیان های وارده خواهد کرد، همچنین کسانی که مصرف کننده نیستند بلکه به طور اتفاقی از محصول صدمه می بینند می توانند بر اساس این تئوری علیه تولید کنندگان یا توزیع کنندگان اقامه دعوا نمایند. این مسئولیت در الزامات خارج از قرارداد مانند اتلاف و نصب و همچنین در مسئولیت دارندگان وسیله نقلیه موتوری به چشم می خورد، در عقود بین مانند جعاله، عاریه، اجاره و بیع هم مسئولیت محض جریان دارد و پس از تحقق آن شخص راهی برای معاف شدن از مسئولیت ندارد ولی شرایط این مسئولیت بر هر کدام از عقود متفاوت می باشد. در جعاله با فسخ قرارداد که عمل حقوقی از نوع ایتنع است مسئولیت محض به وجود می آید، در عقود امانی مانند عاریه، ودیعه مسئولیت امانی با شرط ضمان بر او می باشد البته در عقود امانی مانند عاریه گاهی مسئولیت محض به حکم قانون ایجاد می شود مانند مسئولیت عاریه کننده طلا و نقره..

مطالب این نوشتار به این گونه تدوین شده است: فصل اول به کلیات اختصاص داده شده است، فصل دوم به تعاریف و مفاهیم نظری مربوط می شود که شناخت آنها ضروری به نظر می رسد، مفهوم مسئولیت محض، مقایسه مسئولیت محض با سایر مسئولیت ها و ارکان تحقق مسئولیت محض در این

فصل بررسی می شود. فصل سوم به پیشینه مسئولیت محض اختصاص دارد که چگونگی سیر تحول نظریات به سوی مسئولیت محض بررسی می شود.

فصل چهارم که بحث پایانی کتاب می باشد مصادیق مسئولیت محض را در دو مبحث مورد بررسی قرار داده ایم که مبحث نخست به مسئولیت های خارج قراردادی، و مبحث دوم به مسئولیت محض در عقود معین اختصاص دارد.

www.ketab.ir